

Vrijzinnig Hattem e.o.

Beleidsplan 2018 – 2022

“Als jij Liefde bent, heb ik dezelfde godsdienst”

Liefde kent alleen genade en vergeving.
Liefde oordeelt niet, liefde is onschuldig.
Liefde kun je uitdrukken en voelen.
Liefde is niets dan delen en aanvaarden.
Liefde kan intiem zijn en toch overal.
Als jij Liefde bent, heb ik dezelfde godsdienst.

1 Woord vooraf

“Geloof is geen vaststaande overtuiging maar een zoektocht naar zin en betekenis met steeds nieuwe vormen en inzichten”

Zo luidt de eerste zin van een serie van “Zeven Inzichten” zoals we die er al een aantal jaren binnen Vrijzinnig Hattem op na houden. Dit raakt de kern van onze vrijzinnigheid.

Reeds 100 jaar hebben wij in Hattem gestalte mogen geven aan deze zoektocht. In 2017 hebben we dit op een bijzondere en indrukwekkende wijze mogen vieren. Met een kaars voor ieder lid hebben we elkaar symbolisch het vrijzinnige licht doorgegeven en daarmee het jubileum afgesloten. Het markeert tevens een ‘nieuwe start’ van het volgende millennium.

Tijdens dit jubileumjaar hebben we bijvoorbeeld kunnen constateren dat een nieuwe vorm van naar buiten treden duidelijk zijn effect kan hebben: de lezingencyclus en een theatervoorstelling in de Marke, Vele “buitenstaanders” bezochten onze activiteiten.

Zo’n verandering lijkt maar een klein stapje. Het gaat niet om de accommodatie, maar om de inhoud. Maar toch! We willen aan anderen laten zien waar we als geloofsgemeenschap mee bezig zijn en hen erbij betrekken. Dit biedt perspectief om onze zoektocht voort te zetten. Deze zoektocht is niet vrijblijvend; we moeten er met elkaar richting aan geven. Vandaar een beleidsplan.

Een beleidsplan, het woord klinkt wat zakelijk voor een kleine vereniging als de onze die zich richt op zingeving. Echter zingeving en religie spelen nog steeds een krachtige en positieve rol in onze samenleving. Het brengt mensen bij elkaar en geeft verdieping van het morele leven. We spelen als geloofsgemeenschap daar een rol in – zij het bescheiden – en daarom is het van belang van tijd tot tijd vast te leggen hoe wij ons verhouden tot die samenleving. Het geeft richting aan het doen en laten van onze vereniging en biedt de mogelijkheid om met de leden af te stemmen wat we belangrijk vinden.

Voorjaar 2018

2 De opbouw van dit plan.

In het eerste deel ‘Visie’ zeggen we iets over de omgeving waarin we leven en waar we onze inspiratie vandaan halen om ons verder te ontwikkelen. In het volgende deel ‘Wie zijn wij’ wordt kort de geschiedenis van Vrijzinnig Hattem beschreven, gevolgd door onze ‘Zeven Inzichten’. In ‘Activiteiten’ wordt opgesomd wát we in de komende periode jaren concreet willen (blijven) doen. In “Financiën en accommodatie” leest u iets over de faciliteiten die ons daarbij ter beschikking staan. Het beleidsplan heeft een looptijd van vier jaar en jaarlijks wordt een daarop geënt activiteitenplan opgesteld.

3 Onze visie

Wij zijn een vrijzinnige geloofsgemeenschap, een vereniging van mensen die op een niet-dogmatische manier zoeken naar zin en betekenis van hun leven.

Tijdens een bestuursvergadering in 2018 kwam een tekst ter sprake uit het boekje “Een Jihad van Liefde”.

Eén bepaalde zin daaruit moge dienen als motto voor dit beleidsplan:

“Als jij Liefde bent, heb ik dezelfde godsdienst”

(voor een toelichting bij deze tekst, zie de voetnoot aan het eind van dit beleidsplan) ¹

3.1 De omgeving waarin we leven.

De Nederlandse samenleving biedt veel goeds. Een goed geordende rechtstaat. Onderwijs voor allen. Er zijn mogelijkheden voor een actief en creatief beroepsleven voor velen en voor contacten tussen mensen, direct persoonlijk of via sociale media. Er is vrijheid om in woord en daad op ontwikkelingen te reageren. En er is al decennia lang vrede. Maar er zijn ook grote uitdagingen.

Mondiaal hebben we te maken met aantasting van het milieu, met steeds groter wordende verschillen tussen arm en rijk en met in verscheidene regio's oploeiende conflicten. Hoe verhouden we ons daartoe? Wie nadenkt en zich goed informeert maakt zich zorgen over de toekomst van de wereld.

Ook op persoonlijk vlak ervaren velen spanningen. Snelle technologische ontwikkelingen vragen van ons om ‘bij de tijd’ te blijven; voor ouderen een flinke opgave. Onderlinge competitie leidt tot spanningen. We zien dat sommigen kiezen voor persoonlijk profijt, terwijl anderen nauwelijks kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Dit alles kan een gevoel van onmacht oproepen. En dat kan ons zo in beslag nemen dat we het opgeven of cynisch worden.

3.2 Waar we onze inspiratie vandaan halen.

In deze wereld waarin we leven is de vraag: wie zijn we eigenlijk, waar halen we onze inspiratie vandaan, waar vinden we troost? Onze voorganger, ds. Foekje Dijk, geeft hieraan de volgende woorden: “Onze hoop en onze verwachting komt uit de bron van alle licht en leven. Een Bron die liefde is en tederheid van ons vraagt. Een Bron die in ieder mensenhart ontspringt en nooit voorbij stroomt aan de verantwoordelijkheid die rust op ieder van ons persoonlijk”. Deze bron kent vele namen, zoals God, de Eeuwige, de Ene, het Al. Als deelgenoten van deze onuitputtelijke bron van rijkdom en liefde ervaren wij alles open en zijn wij met elkaar verbonden. Deze Bron dreigt in ons dagelijks doen en laten bedekt en vergeten te raken. We laten ons dan leiden door angsten en richten ons op zelfbehoud.

In onze bijeenkomsten vierten wij daarom het leven. In woord, symbolen en muziek brengen wij ons de Bron in herinnering.

Als open gemeenschap willen we een plek zijn voor ieder die zich wil bezinnen op vragen over het mysterie van het bestaan en op vragen hoe zich te verhouden tot de wereld waarin we leven

Daarbij zijn vragen soms belangrijker dan antwoorden. We hebben geen vaststaande overtuigingen en wij staan open voor steeds nieuwe vormen en inzichten. De schroom om stellige en dogmatische beweringen te doen is kenmerkend voor vrijzinnigen. Concreet, wie lid wil worden geeft zich eenvoudig op, zonder formele geloofsbelijdenis.

4 Wie wij zijn.

4.1 Geschiedenis

De vereniging Vrijzinnig Hattem en omgeving werd opgericht op 30 augustus 1917 als afdeling Hattem/Wapenveld van de Nederlandse Protestantenvbond NPB. Deze landelijke bond ontstond in 1870 als reactie op de toenemende druk om de belijdenisgeschriften in de Hervormde Kerk voluit te handhaven. Daartegen benadrukten de oprichters van de NPB de vrijheid om de bijbel ook kritisch te lezen en het geloof te beleven in overeenstemming met de resultaten van cultuur en wetenschap. Geen “belijdenisdwang”. Het ideaal was een vereniging waar alle vrijzinnigen zich thuis zouden voelen.

Het doel: bevordering van het vrijzinnig religieus leven en denken binnen en buiten de kerken. Daarbij ging het om de integrale verbinding tussen religie, filosofie, wetenschap en kunst. De plaatselijke afdelingen organiseerden aanvankelijk alleen lezingen, maar gaandeweg werden ook kerkdiensten gehouden. Zo ook in Hattem. De periode vanaf de oprichting tot na de tweede wereldoorlog was er één van grote bloei: de landelijke NPB telde meer dan 20.000 leden met ca 170 afdelingen. De afdeling Hattem had in 1950 ca 200 leden, een aantal dat gehalveerd werd in 1951 toen Wapenveld een eigen afdeling begon.

In 2017 vierde de vereniging haar 100 jarig bestaan. Onder het thema *Omzien naar ..* zijn een vijftal lezingen gehouden, waarbij we ons konden verheugen in een grote belangstelling. Hoogtepunt was de Jubileumviering op 27 augustus o.l.v. onze eigen voorganger en in aanwezigheid van vele genodigden, onder andere vertegenwoordigers van de andere geloofsgemeenschappen in Hattem, van Vrijzinnig Nederland, het gemeentebestuur van Hattem. Het jubileumjaar heeft laten zien dat de vereniging ook na 100 jaar nog springlevend is.

Anno 2018 heeft de afdeling Vrijzinnig Hattem en omgeving 70 leden en 8 begunstigers.

4.2 Identiteit in zeven inzichten

Met deze achtergrond hebben we in alle voorlopigheid en met openheid voor andere accenten onze identiteit als volgt geformuleerd:

- Geloof is geen vaststaande overtuiging maar een zoektocht naar zin en betekenis met steeds nieuwe vormen en inzichten. Richting gevende woorden daarbij zijn: liefde, vertrouwen, verlangen, verzet, vergeving, mededogen, hoop, zorg (voor mens en wereld), duurzaamheid, geborgenheid en uitdaging, afhankelijkheid en verantwoordelijkheid.
- De geloofsgemeenschap wil een gastvrij onderkomen zijn voor iedere zinzoeker, een herberg waar levensvragen aan de orde komen, waar ontmoeting belangrijk is, waar mensen aandacht en zorg hebben voor elkaar en voor anderen.
- Religieuze bronnen zijn de bijbel, de christelijke traditie, humanisme, elementen van andere godsdiensten, kunst en wetenschap, levensverhalen.
- Geloven is ook beleven: intens ervaren van het onzegbare, van het heilige binnen ons, om ons heen en boven ons uit, van het geheim van het bestaan, van verhelderende woorden, beelden en verhalen, van harmonie tussen hoofd en hart, van rustgevende klanken, stilte en leegte, van eenheid en heelheid, van schoonheid en troost, van warmte en liefde in een gemeenschap van mensen.
- Ons verlangen gaat uit naar een humane samenleving waar mensenrechten gelden en waar verantwoordelijkheid wordt genomen voor een duurzame omgang met de aarde.

- Verschillen in opvatting van mensen met verschillende al dan niet kerkelijke achtergronden zijn niet bedreigend maar verrijkend; ze vragen om verdraagzaamheid, respect en kritische vragen.
- In vieringen en activiteiten streven we naar diversiteit van voorgangers en inleiders met variatie in vormgeving en onderwerpen met behoud van aansprekende rituelen.

5. Activiteiten

5.1 Zondagse vieringen

We werken nauw samen met de afdeling Vrijzinnig Heerde. Om en om organiseren we één keer per twee weken een viering op zondag om 10.15 uur. In Hattem gaat onze eigen parttime predikant ds. Foekje Dijk regelmatig voor; daarnaast hebben we gastpredikanten met een vrijzinnige achtergrond.

Wat wij belangrijk vinden voor die vieringen hebben we als volgt samengevat:

- Nadenken over een thema aan de hand van beelden, poëzie, muziek, diverse bronnen (inclusief de bijbel)
- Intens ervaren van wat er ten diepste toe doet
- Moed en vertrouwen krijgen voor je leven, voeden van het verlangen naar goed leven, ervaren van het feestelijke van het leven
- Oproep tot zorg voor mens en aarde, verantwoordelijkheid, verzet
- Ervaren van gemeenschap, van verbondenheid.

De liturgie die voor alle deelnemers afgedrukt is kent enkele vaste aansprekende rituelen zoals het aansteken en doven van de kaars, een muzikale overdenking, twee collectes, één voor onze eigen gemeenschap en één voor een sociaal doel dat in een algemene ledenvergadering wordt vastgesteld. Verder hebben voorgangers de ruimte om de viering op hun eigen manier vorm te geven.

Het zingen wordt begeleid door het orgel of de piano. Een koor onder leiding van mevrouw Noor van Duinen oefent tevoren de liederen in.

5.2 Gesprekskringen

Ieder jaar zijn er twee gesprekskringen van elk zes bijeenkomsten onder leiding van onze predikant. De ene kring gaat over cultureel- maatschappelijke onderwerpen, de andere over de betekenis van bijbelse teksten.

5.3 Lezingen

We organiseren ieder jaar een zestal doordeweekse bijeenkomsten met lezingen over religie, cultuur en samenleving, soms ook toneel en film. Dat doen we samen met Vrijzinnig Heerde. Om een breed publiek te bereiken vinden deze lezingen vanaf 2018 plaats in multifunctioneel centrum De Marke.

Met deze lezingen willen we ook van betekenis zijn voor degenen die een drempel ervaren om deel te nemen aan zondagse vieringen. Er is ook dan ruimte voor bezinning en gedachtenwisseling.

We proberen samenhang tussen de lezingen te bereiken door een overkoepelend thema voor een één of enkele jaren te kiezen. In de afgelopen tijd was dat "Omzien naar...". Denkbaar is bijvoorbeeld ook een thema als: Rechtvaardigheid.

5.4 Interne communicatie

- Leden ontvangen zes keer per jaar het informatieblad Tweeluik, dat samen met Heerde wordt gemaakt.
- Jaarlijks ontvangt men een programmaboekje over de lezingen, ook samen met Heerde
- Er is een contactcommissie die het wel en wee van de leden in het oog houdt. Er wordt samengewerkt met de predikant.
- Twee keer per jaar (in principe) is er een algemene ledenvergadering.
- Men ontvangt per mail een uitnodiging voor elke lezing, met daarbij het verzoek die door te sturen naar anderen die er mogelijk belang in stellen; dus ook niet-leden.

5.5 Externe communicatie

- Zondagse vieringen staan in de plaatselijke pers bij de lijst van diensten van alle kerken.
- Lezingen worden in de plaatselijke pers aangekondigd met een korte beschrijving.
- Elke twee weken schrijft onze predikant een column in het plaatselijke huis aan huis blad De Dijkpoorter, waarbij ook op vieringen en lezingen geattendeerd wordt.
- De website vrijzinnig-hattem.nl geeft juist ook niet-leden en belangstellenden informatie over wie we zijn en wat we doen. De site bevat een 30 min.durend interview met onze predikant Foekje Dijk.
- Er is een kleine brochure 'Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB, Hattem en omgeving' met uitgangspunten en de nodige gegevens

5.6 Externe contacten

Er is overleg met:

- Vrijzinnig Heerde, waarmee wij nauw samenwerken.
- Het landelijk bureau van Vrijzinnig Nederland. Als afdeling weten wij ons deel van de landelijke vereniging Vrijzinnig Nederland. We volgen de landelijke activiteiten kritisch constructief.
- De kerken in Hattem via het jaarlijkse kerkencontact en het pastoresconvent.

5.7 Verdere plannen

- Er is een voornemen is om vanaf 2018 deel te nemen aan de "World Peace Meditation Day", waarbij op 31 december om 13.00u onze tijd, wereldwijd wordt stil gestaan bij ons verlangen naar vrede.
- We willen nu en dan een voorganger uit een andere dan de christelijke traditie uitnodigen.
- Een alternatieve vorm voor de viering kan zijn "De Preek van de Leek"
- Er zal via de Algemene Leden Vergadering een nieuw project worden gekozen waaraan de opbrengst van de tweede collecte kan worden uitgekeerd.
- Er is ook de komende jaren in het najaar een 'startlunch'
- Bij gelegenheid zal er ook de komende jaren een excursie worden georganiseerd.

6 Financiën en accommodatie

De leden en begunstigers wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd van 1,75 % van het netto inkomen .

De bijdragen zijn niet alleen bestemd voor de eigen gemeenschap maar ook voor de landelijke vereniging.

Over het financiële beleid wordt in de Algemene Ledenvergadering verantwoording afgelegd.

De financiële mogelijkheden zijn beperkt, maar voor belangrijke doelen zijn ze er wel.

We beschikken niet over een eigen gebouw. Eind jaren '90 is de kerkzaal verkocht. Wel is er het recht om gebruik te maken van het gebouw op ongeveer 26 zondagse en een aantal doordeweekse bijeenkomsten.

De accommodatie is geschikt voor maximaal 100 aanwezigen.

¹ Enkele regels staan op het voorblad. Zie voor de complete tekst: “Een Jihad van Liefde”, Mohamed El Bachiri en David Van Reybrouck. Mohamed El Bachiri is een Marokkaanse Belg, moslim en Molenbekenaar. Hij is ook de man van Loubna Lafquiri, zijn grote liefde en moeder van zijn kinderen, die op 22 maart 2016 bij de aanslagen in Brussel om het leven is gekomen. Zijn liefdevolle speech in het tv-programma De Afspraak eind december beroerde miljoenen en werd het meest bekeken filmpje ooit op de Vlaamse televisie.

In *Een jihad van liefde* – opgetekend door David Van Reybrouck – praat Mohamed over zijn jeugd in Molenbeek, de liefde voor zijn vrouw en zijn leven na de aanslagen. Als eerbetoon aan zijn vrouw buigt Mohamed het leed dat hem is aangedaan op moedige en veerkrachtige wijze om in een boodschap van liefde en medemenselijkheid, waarbij hij westerse moslims oproept tot een meer humanistische benadering van de islam. Het resultaat is een sobere tekst van een ongelooflijke wijsheid.